

Додаток 1
до Правил визначення медичної
придатності особи за станом здоров'я
для роботи на морських суднах
або суднах внутрішнього плавання
(пункт 3 розділу II)

**Мінімальні вимоги (критерії) для визначення медичної придатності
особи за станом здоров'я для роботи на морських суднах або суднах
внутрішнього плавання**

1. Вказані вимоги (критерії) до медичної придатності визначають тести, які можуть проводити визнані медичні фахівці та експертні комісії ЗОЗ, і критерії, які вони повинні застосовувати для визначення медичної придатності осіб за станом здоров'я для роботи на морських суднах або суднах внутрішнього плавання.

Вони охоплюють зір, слух, фізичні та психологічні стани, які можуть призвести до тимчасової або постійної непридатності до роботи, а також визначення можливих засобів їх корекції.

Медична придатність, яка включає фізичну та психологічну придатність, означає відсутність будь-якої хвороби або інвалідності, через які особа не може виконувати одну з наступних дій:

- виконувати завдання, необхідні для експлуатації судна;
- виконувати свої посадові обов'язки в повсякденних умовах та при надзвичайних ситуаціях / аваріях;
- забезпечити безпеку на судні.

Якщо придатність за станом здоров'я не може бути повністю доведена, можуть бути застосовані засоби корекції за умови еквівалентної безпеки судноплавства.

2. Ці мінімальні вимоги (критерії) базуються на керівних принципах медичних оглядів моряків, опублікованих Міжнародною організацією праці та Міжнародною морською організацією, та стандартах медичної придатності, введених Делегованою Директивою Комісії (ЄС) 2020/12 від 2 серпня 2019 року, що доповнює Директиву (ЄС) 2017/2397 Європейського Парламенту та Ради щодо стандартів компетенції та відповідних знань і навичок, для практичних іспитів, для затвердження тренажерного обладнання та для медичної придатності.

3. Визнані медичні фахівці та експертні комісії ЗОЗ при проведенні комплексного оцінювання стану здоров'я для визначення придатності особи за станом здоров'я до роботи на морських суднах / суднах внутрішнього плавання, оцінюють медичну придатність на підставі даних огляду, результатів обстежень та клінічних досліджень.

Мінімальні вимоги до зору:
для членів екіпажів суден внутрішнього плавання згідно з
діагностичними кодами Н00–59

1. Гострота зору при денному світлі:

Гострота не менше, ніж 0,8 на обидва ока або око, що краще бачить, з корекцією або без неї. Монокулярний зір допускається.

Сильно виражена диплопія (рухомість ока), яка не надається до корекції, не допускається. У разі монокулярного зору: нормальна рухомість ока, яке краще бачить.

Можливе застосування обмеження 01 – Потрібна корекція зору (окуляри або контактні лінзи, або те й інше).

2. Сутінковий зір:

Перевіряється в разі глаукоми, захворювань сітківки або помутніння очних середовищ (катаракта тощо). Контрастна чутливість 0,032 кд/м² при несліпучому світлі. Результат мезотесту – не гірше ніж 1:2,7.

3. Поле зору:

Розмір горизонтального поля зору має становити не менше, ніж 120 градусів. Розширення має становити не менше, ніж 50 градусів ліворуч та праворуч і 20 градусів угорі та вниз. Не допускаються жодні дефекти в радіусі 20 градусів по центру.

Не менше, ніж одне око повинно відповідати вимогам до гостроти зору і не мати патологічних скотом. Формальне офтальмологічне обстеження є обов'язковим у разі виявлення порушень під час первинного обстеження або в разі глаукоми чи дистрофії сітківки.

4. Кольоровідчуття (для членів палубної команди СВП, чий обов'язки пов'язані з навігацією):

Кольоровідчуття вважається задовільним у разі успішного проходження тесту Ісіхари з використанням 24 табличок. Максимальна допустима кількість помилок – дві. У разі непроходження цього тесту проводиться один з альтернативних тестів, згаданих нижче. Коефіцієнт аномалії має бути в межах 0,7–1,4 і свідчити про нормальну трихроматичність.

До альтернативних тестів, які повинні проводитися в разі непроходження тесту Ісіхари, належать:

1) Тест Фельхагена–Брошманна (максимальна допустима кількість помилок – дві);

2) Тест Кухенбекера–Брошманна (максимальна допустима кількість помилок – дві);

3) Тест Гарді–Ренда–Ріттлера (HRR) (мінімальний допустимий результат – «незначний»);

4) Тест Токійського медичного коледжу (ТМС) (мінімальний допустимий результат – «другий ступінь»);

5) Тест Гоумза–Райта (тип В) (максимальна допустима кількість помилок – вісім при малому діаметрі);

6) Тест Фарнзворта (панель D 15) (мінімальний допустимий результат – не більш ніж один діаметральний перетин на кольоровій схемі);

7) Тест CAD (Color Assessment & Diagnosis) (мінімальний допустимий результат – 4 одиниці).

Оптична корекція за допомогою світлофільтрів, наприклад кольорових лінз або окулярів, не допускається.

Для моряків:

Правило Конвенції ПДНВ	Категорія моряка	Дальність зору з корекцією ¹		Близький / безпосередній зір	Колірний зір ³	Поле зору ⁴	Гемералопія ⁴	Диплопія (подвійне бачення) ⁴
		Одне око	Інше око	Бінокулярний зір з корекцією або без				
1	2	3	4	5	6	7	8	9
I/11 II/1 II/2 II/3 II/4 II/5 VII/2	Капітани, особи командного та рядового складу палубної команди, від яких вимагається виконання обов'язків, пов'язаних зі спостереженням	0,5 ²	0,5	Зір, що вимагається для судноводіння (наприклад, читання карт і навігаційних посібників, використання приладів та обладнання на містку, ідентифікація навігаційних засобів)	Стандарт 1 або 2 відчуття кольору МКО	Нормальне поле зору	Зір, що вимагається для виконання без утруднень усіх необхідних функцій в умовах темряви	Явно виражені ознаки відсутні
I/11 III/1 III/2 III/3 III/4 III/5 III/6 III/7 VII/2	Усі механіки, електромеханіки, електрики та особи рядового складу або інші особи, які входять до складу машинної вахти	0,4 ⁵	0,4 ⁵	Зір, що вимагається для зчитування показників приладів у безпосередній близькості, експлуатації обладнання та ідентифікації необхідних систем/компонентів	Стандарт 1, 2 або 3 відчуття кольору МКО	Достатнє поле зору	Зір, що вимагається для виконання без утруднень усіх необхідних функцій в умовах темряви	Явно виражені ознаки відсутні
I/11 IV/2	Радіооператори Глобальної морської системи	0,4	0,4	Зір, що вимагається для зчитування показників приладів у	Стандарт 1, 2 або 3 відчуття кольору МКО	Достатнє поле зору	Зір, що вимагається для виконання без	Явно виражені ознаки відсутні
1	2	3	4	5	6	7	8	9

	зв'язку у разі лиха і для забезпечення безпеки (ГМЗЛБ)			безпосередній близькості, ідентифікації необхідних систем/компонентів			утруднень усіх необхідних функцій в умовах темряви	

Примітки:

¹ Величини приводяться в десяткових значеннях таблиці Снелла.

² Величина не менше 0,7 для одного ока рекомендується для зниження ризику не виявленого прихованого захворювання ока.

³ Як зазначається у Міжнародних рекомендаціях з вимог щодо відчуття кольору для роботи у галузі транспорту (International Recommendations for Colour Vision Requirements for Transport) Міжнародною комісією з освітлення (CIE-143-2001, включаючи будь-які наступні варіанти).

⁴ За умови оцінки лікарем-офтальмологом, якщо про це свідчать висновки первинного огляду.

⁵ Персонал машинної команди повинен мати загальний зір не менше 0,4.

Мінімальні вимоги до слуху відповідно до діагностичного коду Н 68-95

Слух вважається задовільним, якщо середнє значення втрати слуху на обидва вуха, незалежно від використання слухового апарата, не перевищує 40 дБ на частотах 500, 1000, 2000 та 3000 Гц. При перевищенні значення 40 дБ слух вважається задовільним за умови проходження тесту з використанням аудіометра, який відповідає стандарту ISO 8253-1:2010, або еквівалентного йому приладу.

Можливе застосування обмеження 02 – Потрібен слуховий апарат.

Критерії фізичної придатності та стану здоров'я

За результатами комплексного оцінювання стану здоров'я на підставі висновків експертної комісії ЗОЗ, визнані медичні фахівці повинні підтвердити, що моряк або член екіпажу СВП відповідає мінімальним критеріям:

є фізично працездатними для виконання своїх обов'язків на судні;

демонструє належний слух та мову для ефективного спілкування та сприймання будь-яких звукових сигналів;

не має захворювання, розладу або порушення, що будуть перешкоджати ефективному та безпечному виконанню своїх звичайних обов'язків та обов'язків в аварійній ситуації на судні;

не має хвороби, яка може загостритися у зв'язку з роботою на судні, або зробити члена екіпажу СВП або моряка нездатним для такої роботи, або загрожує здоров'ю та безпеці інших людей на судні;

не приймає будь-які лікарські засоби, які мають побічні ефекти, що можуть викликати помутніння розуму, погіршать стан або будь-які інші вимоги для ефективного та безпечного виконання звичайних обов'язків та обов'язків в аварійній ситуації на судні.

Оцінка
мінімальних фізичних можливостей моряків або членів екіпажу суден
внутрішнього плавання під час прийому на роботу та в подальшому при
виконанні своїх обов'язків на судні

Завдання, функція, подія або умова на судні ³	Відповідна фізична здатність	Визнаний медичний фахівець повинен пересвідчитися, що кандидат ⁴
1	2	3
Звичайне пересування по судну ¹ : на палубі, що рухається; між рівнями; між відсіками.	Збереження рівноваги та добра рухливість. Підйом та спуск вертикальними та похилими трапами. Переступати комінгси. Відкривати та закривати водонепроникні двері.	Не має порушення рівноваги. Не має захворювань, що можуть завадити необхідному пересуванню або фізичній діяльності. Може, без сторонньої допомоги: підійматися вертикальними та похилими трапами; переступати високий поріг; користуватися системами закриття дверей.
Звичайні завдання на судні ¹ : використання ручних інструментів; переміщення суднових запасів; робота, яка виконується на висоті; робота з клапанами; несення 4-годинної ваhti; робота у замкненому приміщенні; реагування на сигнали, попередження та інструкції; усне спілкування.	Фізична сила, спритність рук і пальців і витривалість для поводження з механічними пристроями. Здатність підіймати, тягнути та переносити вантаж (наприклад, масою 18 кг). Витягування рук догори. Стояти на місці, ходити та зберігати активність протягом тривалого часу. Працювати в обмежених приміщеннях та проходити через вузькі отвори ⁵ . Візуально розпізнавати об'єкти, обриси та сигнали. Чути попередження та інструкції. Надавати чіткий усний опис ситуації та своїх дій.	Не має захворювань, що знижують здатність виконувати поточні обов'язки, істотно важливі для безпечної експлуатації судна. Може: працювати з піднятими догори руками; стояти на місці та ходити протягом тривалого часу; входити до замкнутого приміщення; відповідати мінімальним вимогам до зору; відповідати мінімальним вимогам до слуху; вести розмову, орієнтуватись у часі та просторі.
Обов'язки під час аварійних ситуацій на судні ² : аварійний вихід; боротьба з пожежею; евакуація.	Участь у виконанні обов'язків по боротьбі з пожежею, зокрема з використанням дихальних апаратів.	Не має захворювань, що знижують здатність виконувати обов'язки у аварійній ситуації, істотно важливі для безпечної експлуатації судна.

1	2	3
	Приймати участь у процедурах евакуації з судна.	Здатен: одягати рятувальний жилет або гідрокостюм; повзти; відчувати різницю у температурах; поводитися з обладнанням для боротьби з пожежею; користуватися дихальним апаратом (якщо це входить до обов'язків).

Примітки:

¹Описують звичайні завдання, функції, події та умови на судні, відповідні фізичні можливості, які можуть вважатися необхідними для безпеки члена екіпажу СВП/ моряка, інших членів екіпажу та самого судна, а також критерії для використання експертною комісією при визначенні придатності осіб за станом здоров'я, враховуючи різні обов'язки членів екіпажів СВП або моряків та характер роботи на судні, для виконання якої вони будуть найняті.

²Описує завдання, функції, події та умови на судні під час аварійних ситуацій, відповідні фізичні можливості, які можуть вважатися необхідними для безпеки члена екіпажу СВП / моряка, інших членів екіпажу та самого судна, а також критерії для використання експертними комісіями, враховуючи різні обов'язки членів екіпажів СВП / моряків та характер роботи на судні, для виконання якої вони будуть найняті.

³Завдання, функції, події або умови на судні не є вичерпними, визначаються медична придатність особи відповідно до категорії членів екіпажів СВП або моряків та їх обов'язків на судні.

⁴При визначенні ступеню обмеження медичної придатності особи та можливості корекції, визнаний медичний фахівець може призначати / проводити необхідні додаткові обстеження та дослідження.

⁵Guidelines on the medical examinations of seafarers : e.g. SOLAS regulation 11-I/3- 6.5.1 requires openings in cargo spaces and emergency escapes to have the minimum dimensions of 600 mm × 600 mm / Керівні принципи щодо медичних оглядів моряків: наприклад, правило СОЛАС 11-I/3- 6.5.1 вимагає, щоб отвори у вантажних приміщеннях і аварійних виходах мали мінімальні розміри 600 мм × 600 мм.